EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 22.6.2020
COM(2020) 254 final

2020/0121 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välisen väliaikaisen kumppanuussopimuksen muuttamisesta Samoan itsenäisen valtion liittymisen sekä muiden Tyynenmeren saarivaltioiden tulevien liittymisten huomioon ottamiseksi

Perustelut

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

1.1 Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Oheinen ehdotus neuvoston päätökseksi muodostaa oikeudellisen välineen, jolla tehdään sopimus Euroopan unionin ja Tyynenmeren valtioiden väliaikaisen kumppanuussopimuksen muuttamisesta SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Neuvosto valtuutti 12. kesäkuuta 2002 komission avaamaan neuvottelut talouskumppanuussopimuksista AKT-maiden kanssa.

Unioni allekirjoitti 30. heinäkuuta 2009 Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välisen väliaikaisen kumppanuussopimuksen[1], jäljempänä 'sopimus', jossa vahvistetaan talouskumppanuussopimuksen puitteet. Sopimuksen tavoitteena on

(a) antaa Tyynenmeren valtioille mahdollisuus hyötyä EU:n tarjoamasta paremmasta markkinoillepääsystä;

(b) edistää Tyynenmeren valtioiden kestävää kehitystä ja asteittaista yhdentymistä maailmantalouteen;

(c) perustaa osapuolten välille niiden yhteiseen etuun perustuva vapaakauppa-alue vapauttamalla kauppaa asteittain tavalla, joka on yhteensopiva sovellettavien WTO-sääntöjen sekä epäsymmetrian periaatteen kanssa, ottaen huomioon Tyynenmeren valtioiden erityistarpeet ja kapasiteettirajoitukset sitoumusten tasojen ja ajoituksen osalta;

(d) perustaa asianmukaiset riitojenratkaisujärjestelyt; sekä

(e) luoda soveltuvat institutionaaliset järjestelyt.

Papua-Uusi-Guinea on soveltanut sopimusta väliaikaisesti 20. joulukuuta 2009 ja Fidžin tasavalta 28. heinäkuuta 2014 alkaen.

Sopimuksen 80 artiklassa määrätään, että kaikki Tyynenmeren saaret voivat liittyä sopimukseen toimittamalla GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan mukaisen tarjouksen markkinoillepääsystä. Samoan itsenäinen valtio liittyi sopimukseen 21. joulukuuta 2018[2], ja se on soveltanut sopimusta väliaikaisesti 31. joulukuuta 2018 alkaen. Osapuolilla on käynnissä menettelyjä, jotka koskevat Salomonsaarten ja Tongan kuningaskunnan liittymistä sopimukseen, sillä ne ovat ilmaisseet kiinnostuksensa liittymiseen.

Samoan itsenäisen valtion liittymisen johdosta on tarpeen muuttaa sopimusta, jotta kyseinen maa voidaan sisällyttää sopimukseen sen yhtenä osapuolena. Vastaavia teknisiä muutoksia joudutaan tekemään aina, kun uusi Tyynenmeren saarivaltio liittyy sopimukseen.

1.2 Talouskumppanuussopimuksen kauppakomitea

Sopimuksen 68 artiklalla perustetaan kauppakomitea, jonka muodostavat osapuolten (EU:n ja Tyynenmeren valtioiden) edustajat.

Kauppakomitea käsittelee kaikkia kysymyksiä, jotka ovat sopimuksen täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia. Hoitaessaan tehtäviään kauppakomitea voi

[1] Neuvoston päätös, tehty 13 päivänä heinäkuuta 2009, Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välisen väliaikaisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 272, 16.10.2009, s. 1).

[2] EUVL L 333, 28.12.2018, s. 1.

(a) perustaa ja valvoa erityiskomiteoita tai -elimiä, jotka voivat olla tarpeen sopimuksen täytäntöön panemiseksi;

(b) kokoontua milloin tahansa osapuolten sopimana ajankohtana;

(c) tarkastella kaikkia tämän sopimuksen mukaisesti esille tulleita kysymyksiä ja toteuttaa tehtäviään hoitaessaan tarvittavat toimenpiteet; sekä

(d) tehdä päätöksiä tai antaa suosituksia sopimuksessa määrätyissä tapauksissa.

Sopimuksen 78 artiklassa (tarkistuslauseke) määrätään, että kauppakomitea voi tarvittaessa tarkistaa sopimusta, sen täytäntöönpanoa, toimintaa ja toimivuutta ja antaa osapuolille soveltuvia ehdotuksia sen muuttamiseksi.

Kauppakomitean kuudennen ja seitsemännen kokouksen tulos

Sopimuksen osapuolet (EU, Papua-Uusi-Guinea, Fidži) ja sopimuksessa tarkkailijana olevat Samoan itsenäinen valtio, Salomonsaaret ja Tonga keskustelivat 24. lokakuuta 2018 sopimukseen liittymiseksi tarvittavien teknisten muutosten **laajuudesta ja menettelystä**.

Osapuolet rajasivat muutosten **laajuuden** liittymässä olevan Tyynenmeren valtion sopimukseen sisällyttämiseen sen yhtenä osapuolena ja sen esittämän markkinoille pääsyä koskevan tarjouksen lisäämiseen sopimuksen liitteeseen II (EY-osapuolesta peräisin oleviin tuotteisiin sovellettavat tullit). **Menettelyn** osalta osapuolet totesivat, että kauppakomitealla ei tällä hetkellä ole toimivaltaa tehdä tällaisia muutoksia (sopimuksen mukainen oikeusperusta ei ole riittävä). Sopimuksen osapuolet keskustelivat seuraavista kolmesta vaihtoehdosta:

Vaihtoehto 1 – katsotaan, että kyseiset muutokset otetaan sopimuksessa implisiittisesti käyttöön liittymisen yhteydessä (artikla 80), minkä vuoksi niitä ei ole tarpeen ottaa erikseen käyttöön erityisellä menettelyllä.

Vaihtoehto 2 – kauppakomitea voisi antaa lausuman siitä, miten sopimusta tulkitaan liittymisen jälkeen tarvittavien teknisten muutosten osalta. Tällaisen lausuman oikeusperustasta määrätään 68 artiklan 4 kohdan c alakohdassa.

Vaihtoehto 3 – osapuolet voisivat muuttaa sopimuksen 80 artiklaa ja antaa kauppakomitealle valtuudet tehdä uuden liittymisen johdosta tarvittavat päätökset.

Kauppakomitea oli yhtä mieltä siitä, että vaihtoehto 3 takaisi oikeusvarmuuden ja päätti suosittaa osapuolille 80 artiklan muuttamista. Kauppakomitea antoi 3.–4. lokakuuta 2019 pidetyn seitsemännen kokouksensa yhteydessä asiaa koskevan suosituksen Euroopan unionin puolesta otettavan kannan mukaisesti (neuvoston päätös (EU) 2019/1707, annettu 17.6.2019, EUVL L 260, 11.10.2019, s. 45).

1.3 Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Tällä ehdotuksella pannaan täytäntöön Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välillä tehty kumppanuussopimus, jäljempänä ’AKT–EU-kumppanuussopimus’ tai ’Cotonoun sopimus’[3], joka on väliaikaisen kumppanuussopimuksen oikeusperusta.

Muiden Tyynenmeren valtioiden liittyminen sopimukseen vahvistaa EU:n ja sen kumppanimaiden välisten kauppasuhteiden oikeudellisia puitteita ja helpottaa vastavuoroista kauppaa ja yhdentymistä maailmantalouteen. Sen myötä kyseiset valtiot liittyvät myös sopimuksella perustettuun yhteisten sääntöjen ja instituutioiden järjestelmään.

[3] EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3. Sopimus sellaisena kuin se on muutettuna Luxemburgissa 25. kesäkuuta 2005 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 209, 11.8.2005, s. 27) ja Ouagadougoussa 22. kesäkuuta 2010 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3).

1.4 Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Sopimus on kehitystä edistävä kauppasopimus, jolla liittymässä oleville valtioille annetaan epäsymmetrinen pääsy markkinoille ja jonka nojalla ne voivat suojata arkaluonteisia aloja markkinoiden vapautumiselta sekä samalla soveltaa useita suojatoimia ja alkuvaiheessa olevia toimialoja koskevaa lauseketta. Sopimuksessa on alkuperäsääntöjä koskevia määräyksiä, joilla helpotetaan niiden vientiä EU:hun. Sopimuksessa on lisäksi kestävää kehitystä koskevia määräyksiä (3 artikla), joissa osapuolet vahvistavat, että kestävän kehityksen tavoite on erottamaton osa kyseisen sopimuksen määräyksiä ja että se on yhdenmukainen Cotonoun sopimuksessa määrättyjen yleisten tavoitteiden ja periaatteiden sekä erityisesti köyhyyden vähentämistä ja viime kädessä sen lopullista poistamista koskevan yleisen sitoumuksen kanssa tavalla, joka on yhdenmukainen kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa. Näillä määräyksillä tuetaan kehityspolitiikan johdonmukaisuuteen liittyvää tavoitetta, ja ne ovat yhdenmukaisia SEUT-sopimuksen 208 artiklan 2 kohdan kanssa.

2. EHDOTUKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ

2.1 Oikeusperusta

Tämän neuvoston päätöksenoikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan kanssa.

2.2 Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Yhteinen kauppapolitiikka kuuluu SEUT-sopimuksen 3 artiklan mukaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

2.3 Suhteellisuusperiaate

Tämä ehdotus on tarpeen AKT–EU-kumppanuussopimuksessa asetettujen unionin kansainvälisten sitoumusten täyttämiseksi ja erityisesti sellaisten uusien WTO:n sääntöjen mukaisten kaupankäyntijärjestelyjen tekemiseksi, joilla poistetaan asteittain osapuolten välisen kaupan esteet ja vahvistetaan yhteistyötä Tyynenmeren valtioiden kanssa kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla.

2.4 Toimintatavan valinta

Ei ole olemassa muuta oikeudellista välinettä, jota voitaisiin käyttää tässä ehdotuksessa esitetyn tavoitteen saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

3.1 Vaikutustenarviointi

EU:n ja AKT-valtioiden välisiä talouskumppanuussopimuksia koskeva kestävään kehitykseen kohdistuvien vaikutusten arviointi tehtiin vuosina 2003–2007. Euroopan komissio julkaisi kyseisen hankkeen tehtävänmäärityksen kilpailulle avoimessa tarjouspyynnössä vuonna 2002. Tarjouspyynnön perusteella tehtiin elokuussa 2002 viisivuotinen puitesopimus yrityksen PwC France kanssa. Kestävään kehitykseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin loppuraportin luonnos esitettiin eurooppalaisille sidosryhmille Euroopan komission järjestämässä EU:n kansalaisyhteiskuntien vuoropuhelukokouksessa Brysselissä, Belgiassa 23. maaliskuuta 2007.

3.2 Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen

Sopimukseen tehtävä muutos ei edellytä hyväksyntää REFIT-ohjelman menettelyillä, siitä ei aiheudu kustannuksia unionin pk-yrityksille eikä se aiheuta ongelmia digitaalisen ympäristön näkökulmasta.

3.3 Perusoikeudet

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia perusoikeuksien suojeluun unionissa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotetulla päätöksellä ei ole vaikutuksia talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

5.1 Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Ehdotuksen 1 ja 2 artiklassa annetaan lupa tehdä sopimukseen tämän päätöksen liitteessä luetellut muutokset ja ilmoittaa niistä unionin puolesta.

Ehdotuksen 3 artiklassa täsmennetään, että muutosten tekemistä sopimukseen ei saa tulkita siten, että niillä myönnettäisiin oikeuksia tai asetettaisiin velvoitteita, joihin voidaan suoraan vedota unionin tai jäsenvaltioiden tuomioistuimissa.

Ehdotuksen 4 artiklassa vahvistetaan päätöksen voimaantulopäivä.

2020/0121 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välisen väliaikaisen kumppanuussopimuksen muuttamisesta Samoan itsenäisen valtion liittymisen sekä muiden Tyynenmeren saarivaltioiden tulevien liittymisten huomioon ottamiseksi

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan toisen kohdan a alakohdan v alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto valtuutti 12 päivänä kesäkuuta 2002 komission aloittamaan neuvottelut talouskumppanuussopimuksista Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän kanssa[1].

(2) Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välinen väliaikainen kumppanuussopimus[2], jäljempänä ’sopimus’, jossa vahvistetaan talouskumppanuussopimuksen puitteet, allekirjoitettiin Lontoossa 30 päivänä heinäkuuta 2009, ja Papua-Uusi-Guinea on soveltanut sitä väliaikaisesti 20 päivästä joulukuuta 2009 ja Fidžin tasavalta 28 päivästä heinäkuuta 2014.

(3) Sopimuksen 80 artiklassa on muiden Tyynenmeren valtioiden liittymistä koskevia määräyksiä. Neuvosto hyväksyi 6 päivänä joulukuuta 2018 annetulla päätöksellä (EU) 2018/1908[3] Samoan itsenäisen valtion liittymisen sopimukseen. Samoan itsenäinen valtio liittyi sopimukseen 21 päivänä joulukuuta 2018, ja se on soveltanut sopimusta väliaikaisesti 31 päivästä joulukuuta 2018.

(4) Samoan itsenäisen valtion liittymisen johdosta on tarpeen oikeusvarmuuden vuoksi muuttaa sopimusta, jotta kyseinen maa voidaan sisällyttää sopimukseen sen yhtenä osapuolena. Vastaavia teknisiä muutoksia joudutaan tekemään aina, kun uusi Tyynenmeren saarivaltio liittyy sopimukseen.

(5) Sopimuksen 68 artiklalla perustetaan kauppakomitea, joka käsittelee kaikkia sopimuksen täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia kysymyksiä. On tarpeen antaa kauppakomitealle valtuudet päättää sopimukseen mahdollisesti tarvittavista teknisistä muutoksista, joita uuden Tyynenmeren saarivaltion liittyminen saattaa edellyttää.

---

1 AKT-valtioiden ja -alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia koskevat neuvoston neuvotteluohjeet (9930/02 (DG E II) HH/sg).

2 EUVL L 272, 16.10.2009, s. 2.

3 EUVL L 333, 28.12.2018, s. 1.

(6) Sopimusta olisi sen vuoksi muutettava.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Tehdään sopimus Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välisen väliaikaisen kumppanuussopimuksen muuttamisesta Samoan itsenäisen valtion liittymisen sekä muiden Tyynenmeren saarivaltioiden tulevien liittymisten huomioon ottamiseksi.

2. Sopimusta muuttavan sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä 1.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja ilmoittaa unionin puolesta sopimuksen osapuolille, että unioni on tehnyt sopimusta muuttavan sopimuksen.

3 artikla

Sopimuksen muutoksia ei saa tulkita siten, että niillä myönnettäisiin oikeuksia tai asetettaisiin velvoitteita, joihin voidaan suoraan vedota unionin tai jäsenvaltioiden tuomioistuimissa.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja